

Korte uitleg: "root worden" in de praktijk

En nu de praktijk.

Gebruik `root` nooit voor normaal werk, maar alleen als dat nodig is voor je systeembeheer.

Voor de meesten is dat logisch, maar je zult er van staan te kijken hoeveel mensen denken dat ze onfeilbaar zijn. Zo komen dan met allerlei smoezen waarbij ze uitleggen dat ze goed beschermd zijn tegen anderen. Maar ze vergeten dat ze zich tegen hun eigen fouten moeten beschermen. Met die mensen moet je nooit in discussie gaan. Zoals ze zelf zeggen, het is hun systeem en ze moeten toch zeker zelf weten wat ze er mee doen. En dat is zo.

Maak dus bij installatie altijd een gewone gebruiker aan. En geef die **niet hetzelfde password** als `root` (dat is een onveilige verstekactie van openSUSE). Uiteraard gebruik je verschillende users voor verschillende gebruikers (personen) op je systeem, maar het kan geen kwaad om voor bepaalde zaken aparte gebruikers aan te maken. Als je bijvoorbeeld bestuurslid van een vereniging bent, doe dat dan allemaal onder een aparte gebruiker. Op zijn minst ben je blij als je bij de overdracht aan een opvolger alles bij elkaar blijkt te hebben staan.

Stuur nooit het `root` password (en eigenlijk geen enkel password) over een onbeveiligde verbinding (`telnet`, `rsh`, `rlogin`), maar gebruik altijd minstens SSH als je remote inlogt.

Log nooit direct in als `root`. Al helemaal niet over het net (zelfs niet met SSH). Log eerst in als een andere gebruiker. dit is niet alleen tegen afkijken en sniffen, maar ook voor jezelf om het "root worden" op zich al een waarschuwing te laten zijn: "Nu wordt het extra opletten".

Log nooit in the GUI in als `root`. Ook niet omdat iets niet wil werken als gewone gebruiker. Maak dan eventueel even een andere gebruiker om the proberen of het in de bestaande omgeving zit.

In the GUI zijn genoeg mogelijkheden om programma's waarvoor dat nodig is als `root` te draaien. Bijvoorbeeld YaST, het vraagt zelf om het `root` password. In een KDE menu vindt je mogelijkheden als *Konsole (root)* en *Bestandsbeheerder in systeem modulus*. Een andere applicatie? Gebruik `kdesu` in KDE en `gnomesu` in Gnome. Al deze manieren hebben als bijkomend voordeel dat de bijbehorende windows (eigenaar van het window is een `root` proces) op je desktop geopend mogen worden. Je denkt misschien dat dat normaal is, maar het is het niet. Jij bepaalt wie op jouw desktop windows mag openen.

Voorbeeld op KDE: *commando uitvoeren* en doe daarmee:

```
kdesu kwrite /etc/fstab
```

Voor de CLI kun je natuurlijk vanaf een GUI uit het hoofdmenu (bij KDE) *Konsole (root)* gebruiken. Als je al in de CLI bent ingelogd als gewone gebruiker (bijvoorbeeld op de echte console) gebruik dan

```
su -
```

of

```
su -l
```

(het eerste is een kortere uitvoering van het tweede).

Deze `-` (of `-l`) is belangrijk! Het geeft je een login shell van `root`. Met bijbehorend `PATH` en andere variabelen. Het beruik van het `PATH` van de oorspronkelijke user kan (veiligheids)problemen opleveren

Voor een enkel commando gebruik je:

```
su -l -c 'fdisk -l'
```

Het kan zijn dat je bent aangewezen op het gebruik van de echte console (of dat je dat prefereert op een bepaald moment. Tijdens een gewone systeem sessie bereik je die met Ctrl-Alt-F1 (er zijn er ook op F2 - F6). Maar meestal wordt je ertoe gedwongen als je GUI niet werkt. Probeer ook hier eerst als een gewone gebruiker in te loggen en dan `su -` te gebruiken. Goede gewoontes moet ja automatische gewoontes laten worden. Kan dat niet (bijvoorbeeld omdat je `/home` partitie er niet is), log dan direct in als `root`. Er is weinig dat dan 'gesnift' kan worden.

Tips voor voorzichtig werken

Wees altijd extra voorzichtig als je `root` bent, kleine tikfouten kunnen fataal zijn. Laatst was er iemand die als `root` alles in iemands home directory van eigenaar en groep wilde veranderen. Hij wilde doen:

```
chown -R user:groep /home/oudeuser
```

maar hij tikte:

```
chmod -R user:groep / home/oudeuser
```

en dus werden alle systeembestanden vanaf `/` van eigenaar veranderd, iets dat eigenlijk niet meer te herstellen is.

Wat had hij beter kunnen doen? Ten eerste maak van de directory waar je wil werken je "working directory":

```
cd /home/oudeuser  
chown -R user:groep ./
```

Als je in die `cd` een tikfout maakt valt dat waarschijnlijk op in je prompt.

Gebruik de "name expansion" functie van de shell. Tik de eerste paar tekens van een directory/file en gebruik de Tab toets. Als de naam dan niet wordt aangevuld trekt dat onmiddellijk je aandacht.

Gebruik in gevallen waar je iets op bepaalde bestanden wilt doen en daarbij bijv. met patterns werkt eerst een onschuldig commando als `echo`:

```
echo [Ii][0-9]*.html
```

Dit geeft een lijst van de bestanden die het aangaat. Geen rare dingen? Dan het commando terugroepen door "pijltje omhoog" en de `echo` vervangen door `rm`. Gevolg, geen tikfouten in de moeilijke constructie:

```
rm [Ii][0-9]*.html
```

Veel van deze dingen zijn natuurlijk ook aan te bevelen bij gewone users in de CLI.